

„...იყენენ იმისთანა კაცნიც, რომელნიც (აქ მუშა ხალხზე ლაპარაკობს ჩვენი ავტორი) თავიანთ სხეულის მოთხოვნილებასაც ისრულდებოდნენ, მაგრამ იგი არ წარმოადგენდა იმ გვარბუნებითი კანონების მხარეებით არმორალურს და მამაკაცობის ძალეებს, როგორცაც რიგი და წესია...“ (გვ. 6). ასე რომ გავგეგოთ, ყოველფურცელზედ ათსა და ოცს ამისთანა უფრო ქართულის ნიმუშებს ამოეწერდით, მაგრამ ესეც საკმაოდ ამხალის წიგნის ღირსებისამებრ დასაფასებლად. ეხლა ვადით და ჰკითხეთ, რა გემაკი ჩასჯდომია ამისთანა კაცს გულში, რომ თავით უკადრისადაც დაუბნა-კი ვერ უსწავლია, მარტოეი უზრი გასაგებდ ეგრ გამართოქვენსა და საქვეყნოდ გვაძლიოს, რომ ასწავლოთ ვისმე რამე, უმადლორია და სიკეთე შესძინოს, ღმერთო, უარესისაგან დაგვისხენ! ამაზე მეტი აღარა გვეთქმის-რა...

* * * ქართულთა შორის წერა-კითხვის განავრცობელთა საზოგადოებამ მთლიან ნება-ართუა მთავრობისგან ლატარია-ალეგრიის გამართვისა და საზოგადოებრივ უკვე ემზადება წარსულ მკვლევართაგან წესლად გამართოს სიგინობა მუშაობაში ლატარია-ალეგრიით. ეს სიგინობა და ლატარია უკვე მისამდე იქნება, პირველი და მეორე გამართულ იქნა შარშან და შარშან-შარში.

* * * ტფილისის საეკლესიო პროკურატორის მთავრობა უკვე იღებს თხოვნებს ბავშვების მიხარების შესახებ პირველ კლასში. ეგზანციები დანიშნულია მისის 30 და 31-ს.

* * * დღეს, ამ თვისის 20, სამეურნეო საზოგადოების დარბაზში დანიშნულია სხდომა პირველთა მთავრულ საზოგადოების წევრთა.

* * * დღეს, ამ თვისის 20, ბანკის თეატრში სამეურნეო წარმოდგენა იქ-

ნება, წარმოადგენენ სამ-მოქმედობის დარბაზს „სამეურნეო“ და ვადეგულის „მხატვრები“.

* * * 18 ამ თვისის ტფილისის ფრანგულმა დასმა წარმოადგინა ფრანგული ოპერა „მელო“. ამ წარმოდგენაზე მთავალი დიდკაცობა დასწავრა და სხვათა შორის მთავარ-მართველი კაცისათა თავე. დონდუოკოკარასკოვი და მისი თანამეგობრნი შეიგრძობდნენ.

* * * გარბა: გარში ამ ხანად რამდენამდე ეკატატონს ფულის საზოგადოება მოეგინათ სრულებით ახალი ობიანაზური ხეობა. ეს ეკატატონები სიღამ-სიღამობით და ბევრჯერ დღი-სიღამ გამორიან გარის რიგის გზის სადგურზედ, იცემ კონდუტორის ტანისამოსს, იხურევენ იმ ნაირსავე ქუდს, როგორც კონდუტორებისა და მჭურავთა და დაწვინა ხალხში. ვისაც შეატყობენ, რომ წასვლას აპირებს ან ზევით, ან ქვევით, მიღობ და ეუნებინან: ბოლოს ნუ იფიქრებ, ჩვენ წავიყვანთ ნახევარ-ფასად, კონდუტორები ვართო და ფულს მაშინვე არაიქვენ. მატარებელი და-იძვრის, ტყუილი კონდუტორები იქარჩებიან და მოტყუებული ღარიბი კაცი არჩეიანდ ზის ვფარში და უმარჩიან, რომ ნახევარ ფასად მივდივართ. იმსაკი აღარ ვლსი, როცა უტბად იქვრის კონდუტორი და კონდუტორი და თუ უნდა გადაეხანა ორი აბაზი, იძულებულია ოთხი აბაზი გადაიხადოს და საცა მანათი—ორი უნდა მოეთხოვოს. შერცხევა ხომ კიდევ სხვა.

* * * გარბადამე: რამდენჯერმე გამოეცხადებოდა გავთვებში, რომ გარის ხურთო-მოძღვარს ერთი ჯელგა ძალღებო ჰყავს და ქუჩაში გამეღობ-განაგებობს, მერე უფრო ბავშვებს, მისევენებს არ აღადგენ. ისე არ ვაივლით კაცი დიდს ქუჩაზე, რომ ერთი ორმოტრიალი არ წაშას ამ ძალღებსა და

გამეღობებს შორის. ურიგო არ იქნება ამ გარემოებას ყურადღება მიუქციონ, თორემ შეიძლება წარმადღობისთანა საქმე დატრიალდეს, როდესაც ასეთი ქუჩა-ქუჩა მასწავლა ძალღობა ერთი ღარიბი კაცის შეილი იმსხერბა-ლა.

* * * ართვინა: ჩვენს ეწინაშეს კიდევ ერთი უბედურება ყველა. რაოდენსაც ამ გარემოებას ჩავუყვაროთ, აღმოჩნდა, რომ ეს ახალი უბედურება ეწინაშეს რაღაცა ნაირი პატრონა ჰქონდა. ართვინის ნორმალური სკოლის მასწავლებლებმა, ბნმა ინასკრიბემ, შეგვიჩინა რამდენიმე ქოთი, გავზარა ტფილისს, სამეურნეო საზოგადოებაში, და სთხოვა, რომ ეს ქოთი გამოიძიონ და იმის წინააღმდეგ რაიმე ღონე იღონონ. ეს მეტად საჭიროა, რადგანაც ჩვენი ეწინაშე უფროსად დაზარალებულია ნაციონალური, მიღობისა და სხვა ქვებისაგან. რამდენად მაინცა ეს ახალი ქოთი, ამას შემდეგი ამავი გვიყვებენ: 1884 წელს აქართველის სკოლის ბაღში დარბაზი 400 ფთი. ამითან შარშან ნახევარზე მეტი დაიანგებული აღმოჩნდა. ეწინაშეს პატრონები, რადგანაც სხვა არა ეწინაშეობდნენ, ამ ქვების ხელთ ავირეგებდნენ და მხოცდნენ. რასაკვირველია, ამ საშუალებით ჩვენ ვერას ვაგებდით, თუ სამეურნეო საზოგადოება არ მოგვეშველა.

* * * ს. კონდალა (თელავის მახრ): ამ წარსულს ღღისასწავლებლის კონდალა ნანერხაზეთა წარმოდგენის გამართვა და ამ წარმოდგენაზე ქართულის ლექსების წაკითხვა. ამისთანა საქმე პირველი იყო ჩვენში და ამითუბო მხლის წასახალისებლად წარმოდგენა უფასო იყო. წარმოდგენაზე იმდენი ხალხი დასწავრა, რომ სხვა ღიღად დარბაზში ტევა არ იყო. წარმოდგენის სრულიად წესმარად ჩაიბრა, თუ იმას არ ვინაგარიშებთ, რომ ერთმა კისის-ხეგვლმა კაცმა, რომელიც

წარმოდგენის წინაღ მეტად დასწავებოდა-წერუსს, სიტყვით შეურაცხყოფა მიყენა საზოგადოებას. დასწავებოდა ხალხმა მეტად ისიამოვნა წარმოდგენითა და ლექსების მოსმენით. საზოგადოებამ აღგვითქვა, რომ შემდეგში ფსაც რომ დავეინაშროთ, დიდის სიამოვნებით მოვალთ წარმოდგენა-ზეო. მაღლობის ღირსნი არიან თავე, ზაქ. ა—ლი თვისის სასლო-ბით, თავე, დ. ა—ლი, ბ—ნი რ—ები და ბნი გ—მე, რამდენიმე ხელი მოგვიმართეს და მონაწილეობაც მიიღეს წარმოდგენაში. როგორც მოგახსენეთ, წარმოდგენა ჩვენში პირველი იყო, შემდეგში იმედია უფრო კარგად და მოზრუნებით გამოვითავთ და შეძლებისამებრ დავემარებთ რამდენსამე სასყუთო საქმეს.

დაბა ტ სოფელი

(მისწერილი ამავეს)

თელავში. ქალაქის აღმოსავლეთ ნაწილში, ესრედ წოდებულ „ნაღობის“ პირში, არის ერთი ცალკე, თითქოს განგებ შეზღუდული, მშენებელი მომუშავებრებული აწი გარკვეულ ნედ მომუშავებრებული აწი გარკვეულ ნედ მომუშავებრებული თავე აღდასიტირებული, პატარა კაშპია ეკლესია ხალხის გადმოცემით, ეს ეკლესია ავე-მთელი ჩვენის დიდებულ მეფის თამარის ბიული და შეკეთებული გმირის გრეკლე პატარა კახის მიერ, რომელსაც თურმე უყვარდა ეს ეკლესია, ზნობილად მოლოდა აქ სალოცავად და ფიქრით გავრთობდა ხოლმე ამ მშვენიერს გორაზე, საიდანაც ჩრდილო-აღმოსავლეთისაკენ ხელის-გულივითა სიანს „ცამდინ აბუჯინლი“ აწივანებულა და თმა-გათიერებული კაცისათა მისი შიგე, იმის კალიბრ ქვემ თელ-გალაშუვდნელი, თასს გვარად დაფარავებული, ტბალასავით სწორი აღაზნის ეელი და საშხრებით ბოქრობა და შიელი ცეგ-გამობრო.

ეს ეკლესია ჯერ კიდევ მეციერი და მავარია, ხოლო სახურავზე რამდენიმე რიგი კრამიტი აკლია. შიგნით ტრავაზე შეყვლია წიდა გიორგის ნატიკანკელი სვეტიცხოველის შესახებ ნაწიის მხატვრობით, რომელიც ტილოზე არის დახატული, ყველა ასახსნილ ზედ-წარწერით. მეტი ნაწილი ამ მხატვრობისა დახატულია და ღებრეტილ-ღაბრეტილი აღმანიის ბოროტის ხელისაგან. შიგნით კედლები იე-ლაქს ხელს გათურუნია კირით, იე რომ კედლებზე აღარათივარი წარწერა და მხატვრობა აღარ ეტყობა, თუმცა მოუხუტებულების სიტყვით ეკლესია წინაღ მილად მოხატული ყოფილა.

გასაკვირველია, რომ არაიენ გამოსჩენია ამ ეკლესიას არც ქრისტიანული სარწმუნოების მოყველი, არც ისტორიულის ნაშთისა, არც წინადად-გილისა, რომ შესტყვიდა გული და ის ოციოდე კრამიტი, რომელიც სახურავზე აკლია, მიგნება, დაეჭუა, ამით გადავრჩინა ეს ისტორიული, ჯერ კიდევ მეციერი და მავარი, ეკლესია დარღვევისა და განადგურებისაგან და შემდეგ დაეცემა კარები მავარის კლიტი, რომ ამით დატულიყო ის ძველი ხელოვნური მხატვრობა, რომელიც ისე განმარტებული იყო და დღეს თასში ერთ ძლიერ-და შეზღუდვა კაცი საქართველოში...

სამუშაოთა ავრეთე უყურადღებობა აქართველთა უფლები წარმომადგენლისა და განსაუტრებით იმ მუღდისა, რომელიც წელიწადში ერთხელაც მინიც არის ღოცულობს ამ ეკლესიის ღღისასწავლის დღეს—„სამეობას“ და იღებს მოკრწმუნე ხალხისაგან მკირე შესაწირავს...

როგორც ზვეთია ესთქებით, ამ ეკლესიის ღღისასწავლის ხალხი „სამეობას“ აღდგომის მესამე დღეს და სახელწოდებაც „სამეობის ეკლესია“ მიუნიქებია ხალხსა, ამ დღეს რა-

სტეურის ჩამატებულის სიტყვებით არის გახლანდელი... თეთონ დღეული (სოფელი ხეცურეთში) ხევისმეტი, ღღინა ქისაბური, გამომიქტრად და სიქეა, რომ მართალია, ჩვენი ეამის უმეტე არეულია. მიზეზად არევისა მწიგნელი ღღენდა მაშაბა: ხეცურეთში ბოლოს დროს ერთი მიღველი დარჩენილა. მაშინ საქართველო თათრებს სკრიათ, ორმოცეწელი იქნებოდა ამ მიღველს განუშორებელია ხეცურეთში უტბორია და ისე დაბერებულა, რომ წვერი დაბლა მიწაზე უთრევიდა. ორმოცეწელი განმავლობაში ცოლ-შვილი არ უნახავს. ბოლოს ამაზე მოუტანათ იმისთვის: საქართველოში დიდი არე-დარევა, თათრები უწყალოდ მხოცენ ქართველებს, თითონ ქართველებიც მოლატრებდნენ, მძამას აღარ იწი-ლობს, შვილი მამასა. ამ ამისი გამი-გონე, გერ სიბერისაგან დასტტებუ-ლი, კუილამ შეცვლილა, წირავი-ლოცავი არეით უსრულდება და ხე-ისმზრებისათვისაც არეით გადმოუ-ცისა ეამის წირავი.*

აი თეთი ეამის წირავი:
„ღირსა სხნილობა, ჯვარისა კურთხელობა, კურთხელობაც უფალი, აწ და მართლ უსურითი უსურამდე, შავიყვარულ ჩვენ ყოველინს სანება წმინდას, ვაცხოვინა და გეკურთხინა. ვაგება და უსლობა, გვევდრება სული ჩვენი. მამაო ჩვენო, მოწყა-

ლო, რომელი ხარ ცათაშია, ვერე ქვეყანათაშია, მოგვიხი და მოგვიტე პური ჩვენი არსობილთა, ნუ შავგას და მანსა ჩვენსა. ხატო, ხატო, მუტ-ფეო, დღესა ამას სჯულისასა! შესე-წირათა სხეგბლითა, ქებითა, მიხუ-ფულიობითა შეწინა, თვალნი მალსა აწიანა, თვალნი მალისა მისისა, ხოლო კაცთა სიხალღე დაბოღდვან აწილდებოდა. კაცთა რა ეამ მასწე-ლია ცტრობაღე, მღინარე ამარტრონთა, მაშინ ვაგებენ ძაღნი ცათანი. მოყენა შანაწმუნებოდა, ცხოველი თესლი შეწინა, ცხოველი მაცხოვრე-ბამა, შეწინა დღე და შეწინა ღამე, შეწინა დამაკისე ზნელი და ნათელი, შეწინა ეგ-კია არა, ყოველმა უფალობა მოგ-ცა ღარიბელს. ხუთითა პურითა ხუ-თათანსა დადამე, ანისტიცა ერთითა თას ორმეტნი ავსნო. უფალო, აკურთხე მართლი ესე სკანი—სკანარე წყალს ორდელე წყალი ღღინო დაღისკელი. უფალო, აკურთხე თეს-ლი ესე, რომ სანნი მანანი, კრამ-ნი ისტდეს პურსა სქამდეს მათ არა არ შერეგინებოდას (?), ტბალასა მავ-გათას, განარა წმინდას. ზაღდა-დაღარ, დაუფო, არა სქამე ხორცი მისი, დასიხე სისხლი მისი. ქრისტი-ანობის მყოველი, პირველი ჩქარე-ნი, ღობე ეკლესია. სერგებლია, ქე-რებილია, მეურველისა მაქმელი უფა-ლო ღმერთო, მოგვიბუნე დღესა ამას სჯულისასა. კურთხევა ცოცხლი-

სა კრავისა, ღირსია მარადისა, ეკურ-თისა და გამოჩინად სახიერისა სახი-რობით, საკითხავ იყუა წმინდათაჲნ, საკითხავი პოეტიცა, გარბილია, მრავ-ლითა სიტყვანი გამარებლითა მა-ლალათაშისა ჯვარითა, მაშინ მოვიდ-უფული ბეგითა, ბეგეულობითა, თათ-ისა ვუნდითა, თას ანგლოზებითა წარბანა სულნი მიცელებულთანი, წარბანა სტილინი, მბილა უტბუ-რებითა, შატყულისათა გველისათა, ან დედაკისითა, ან მამაკისითა ან თეთიან ფიტითა თარგანისითა. ღმერთო, არსებო, ღღებო, მთავე-რო მთავარ-ანგელოზო, სახელად და-უმარწვილდებოდა, ეგია ჯოჯოგეთია, ურდელეთია. მაშინ ვაგებენ ძაღნი ცათანი, ზოყენა შანაწმუნებოდა. შეწინა, ზოყენა წმინდა სული შეწინა, აიღეს, მიღეს ღმერთთანა პატრის ცემბითა თაყვანისა გიცა. წმინდა არ-სებულ-არსებულო, არსებულ-ამაღობუ-ლო, მანამდინ იყეყენითავე, წმინდან-იყეყენითავე, სახელს იყეყენითავე უფ-ლისათავე. მე არ ვიყუე, უფალო, მი-რობილითა უფითა, გიორგისითა, მთა-როზე, ნეფე გიორგია, ბეგენი ჩენია უსჯულობანი. აუტრენეს და აღიანა-ღმერთის ცემეყვინათ, აიღეს მალა, გაახალდეს მალარანა ძაძარასა აზრ-ამისა. გიკურთხე მამამა, ძემმა, ჯვარ-მა და ღმერთმა ყოველმა. იფენე მარ-თოლოგია, მა თესლის მაცურთხე-

ლი, გიკურთხე მამა, ძემმა, ჯვარმა შეწინა. ეს სანნი სანთელი მასკარისანი, ტახარა, ეკლესია, შე სა-ნატრელო, ღღისათა, თუ რაი შეწნ ქვედ მიიდა, ქადაგობა ქნაო, დას-ტურტობა ქნაო, სულნი ღღრისთა შე-მავანარანაო. ეგ სანნი სანთელინი თათბენ, უფალო, საკურთხევის შესწინა. პირველი სანთელი გან-ბიღელ მხარბობელი, ეგ მოგონე სან-თელი—იფენე ნათობილდებელი, ეგ მე-სამე სანთელი—მშობელი და მვა-ლობელი. გიკურთხე მამა, ძემმა, ჯვარ-მა და ღმერთმა ყოველმა. ეშმაკი იკელოდა, ხიავი ცხოვრება ზეით გადავარდაო. ასრულდა წირვა ეამისა, წმინდას იკაობილობა. დღეს გა-ღმარავებისა შეწინა.*

ამ ოციკის ხევის-ბერი ან გარეთ და ან სახლში იტყვის და არა ეკლესიაში, რომელიც კრამით ევარებრა, თუმცა ეამის წირავი „ეკლესიასაც სწინებს. ბოლოს ამით გაათაყვებს ჯვარის წრას: „ბედინანმე იქმნებო-ბით, დაღლითანანმე იქმნებოთ!“...“

შლოდო ეტლა ეტლივან ნება ცოცხ-ქმარს ერთად დაწოლისა. ხეცურეთის წელიწადს იწახავს ცოლს, ადე-ენებს თვალს, წვევა კიდევ მასთან, მაგრამ „საშელოდ“ არა. თუ მო-სწონს და გამოდგება, ხომ შეინახავს და შეილენა იყოლებს, თუ არა-და, განუტეებს.

გორკი მიიღო საოჯახო იდგან, ისე მიუღო თელავი გაუზრუნველდა სარწმუნოების მიღის ამ ეკლესიაზე თაყვანისსაცემად.

როგორც ყოველ წელიწადს, ისე წელსაც, ჩვეულებისამებრ, 11 აპრილს დილის 7 საათიდან დაიწყო თემის მთავარ მლოცველმა ხალხმა, მაგრამ წარმოადგინა ისევ ისე უმოკლესნი უკანვე ბრუნდებოდნენ. რადგანაც გზები აჭირული ხედილობით. თუმცა უსასოვარ დროიდან გზებზე იყო, წრევედლად არაფერს დაუშლია ზედ სიარული და დილის მთავრის მიხედვით ნიკოლოზის ძის სახან 1863 წ. ხელის-მოწერილ დასტკიცებულის თვლით სასალოკო გვერდითა ორი ქუჩა გადის ამ ეკლესიის გასწვრივ, მაგრამ წელს-კი აღარც ერთზე აღარაინი გაბატონა.

პირველი ქუჩა შუკრეს განგებ ამ დღეს ხარისხებითა და ძეგლებით თ. ა. გ. მიეკუთვნება. შიგნიდან კეტებით იდგნენ მათივე მოსახლეობის ბიჭები და სთხოვდნენ მიწოდებულ მლოცვეთ, რომ ისევ უკანვე გადურბებულყინენ მშვიდობიანად და ხელი არ ეხლონ ძეგ-ხარისხისათვის მიერა ეს გზა შიგნითა დ. გ. — მაქრა სულს წელს ქატი-ეკლესიით, ასე რომ ზედ ვადასტოვოს სასარაო არ არის, ეკლესია სულ 100—150 საყრდენს სტავს გარეთ ღობიდან და ამ აქვე ახლოს მისული მლოცვენი და მღვდელსაწულენი ბრუნდებოდნენ უკანვე, დაბრუნდნენ მომავალ მლოცვეთ ეზენებოდნენ, რომ „სალოცავად აღარაინი უშეებნა.“ და ამ გვარად სადღესასწაულად მომზადებული ერთი უკანვე დაბრუნდა.

დღევანდის მამა ხირსულიშვილის მეკლდინობით აღვლილობით მთავრობის წინაშე მცირეს ნიშით გახსნილბენა 12 საათზე თ. დ. გ. ღობე, მაგრამ ეს ძლიერი გვიდა იყო, რადგანაც მლოცვეების ოცი და ორმოცი წელი უკვე წასული იყო შინსაქვე. მაგრამ რად მარტო ამ ორს გზაზე ელაპარაკობთ, მთელი ეს აღმოსავლეთის ნაწილი თელავის დაკტობილია. ეს ვაღარასადგანაქვს ქალაქის მცხოვრებს, არა თუ ისე მიმოსავლელი გზა, არამედ თელავს რომ ერთად ერთი სამართალ-მადიდებელი სასულიერო საქს, ამის გზა ბნამა გ — შიგნითა შექობა და თავისი ეზოაკენ მივიდო, წარსულს თთემში ერთს მიკლდებულს მისეგნებდნენ და უფრობის გამო იმდენი ახეტილეს, რომ თ. რ. გ. — შიგნით მათეგნეს კარებზე, რადგან ვსაველელი გზა აღარსად იყო, გვერდზედაც ი. ბ. — მისი მაშული ამოთხრილი დახვედნე მთავრობანებისგან, უკანვე წამოაგებენ ბაზრისაკენ და რამდენსამე ერისზედ მიაბარეს.

ამ ნაწილში შერობებიც კითვდება, მაგრამ მხოლოდ ერთმა ღმერთმა და უწყის სად და როგორც კითვდება: გზაში იდგმება, თუ გზიდან შიგნითა. ამას არც აჭირული მოთმოდვარი ახსენებს. ყველას შეუძლიან მიიღოს შერობის გვეგა უწყებულის საუბრით და გზების-კივის სეხელთა ამაქვს ეს ასე, მე მიგონებდნენ აქ მხოლოდ ერთს ამბავს: წარსულის მართების უკანსაწინის რიცხვებში ხუროთ — მომდგარი მთაწვია ადგილობრივი ს. მ. — მა და სხობავ მიუკა მისთვის შერობის გვეგა და უწყებნა ნამდვილი წერილობა და მ.

ტიკციულის გვერით იმ გზისა, რომელიც იმ შერობასთან გვიკლიდა, რომ შერობა გზაში არ მოსულიყო, ან ძლიერი გავით, ან ხუროთ-მომდგარმა პრაკოფიევმა მიატანინა მამარის სამხარეთელოდგან ქალაქის გვეგა, მეფის ჰობა, ბევრი იტადილო, მაგრამ გზის მიინც ცერა ვიგოზა, და როცა თავი მიამებრეს, გულახდით გამოტყდა:

— მე არ შემიძლიან ესთქვე დახეჯითებით, სად არის გზა; აქ ახლოს-კი გამოდის, მაგრამ ორი-სამის საყენით იქით არის, თუ აქეთ, არ ეთიო.

— მაშ შენობის გვეგა აქ მიინდა.

— როგორც გვერდობს.

— მაინც როგორც მოვიტყე, ეს შეუძლიან რომ იპოვოს ეს გზა?

— მიწის-მომოვლს.

— სად არის მიწის — მშობელი და ან როგორ უნდა მივმართო?

— ეგ არის ბნ მამარის უფროსის და ქალაქის წარმომადგენლების (დეპუტატების) მოვალეობა, მათ უნდა მისწრონ ტფილისში და იქიდან დაუყოვნებლივ გამოიხადონ მიწის-მომოვლს თავის ხელსაწყოთი. მაშინ არა თუ ამ გზის პოვნა, არამედ რაც გაუტყუებული გზებით თელავისა, იმითის მიჯნების პოვნაც შეიძლება და გზებზეც გზებს დავსვათებო.

ზოგმა შეგარა შენობა, ბევრი იქვე ბნ აღმუტატებთან, მაგრამ აქამდე არაინი იქის, რას ჰქვიტობენ როგორც მოსენებულ თელავის აღმოსავლეთ ნაწილის გზების შესახებ, ისე მიიღო თელავის დამხმარებულ ქუჩების გზა.

შეფაჯულურე

უცხოეთი

ნიშალინი. სალიობების მომხრენი, ანუ, როგორც მათ ეძახიან, ტორიები, ცოტა არ იყოს, დაღონებულან, რადგან უფლის პრინცს გლადსტორის მხარე დაუტყრია ირლანდიის საქმეში. პრინცი უფლისსა დიდი ხანია გლადსტორს თანაუგებობდა და ახლი ირლანდიის შესახებაც იმისკენ გადავიდა მისი და, ეჭვირი დღეოვალი გერმანიისა ფიქტორია, ხომ სრულად არა მპალეს, რომ თანაუგებობას ირლანდიელს, ტორიებში ვაერცულებულია ხმა, რომ ვითარი ამ ხანებში პრინცი უფლისსა მისულა პარლამენტში და მოუწოდებდა პარლამენტის გაცნობა, მაგრამ იქ არ დახვედრა მეთაური ირლანდიელთა დახსნა, პრინცს მიინც თავისი არ დაუშლიდა და ამ დღებში პარლამენტი და პრინცი ვაიციტობენ ერთმანეთს ლაბუშერის სახელი.

გაზეთებიც სწორენ, რომ ახლა პარლამენტი უფილიო გავით, „Times“-ისათვის და აბრალბეს, რომ სახელის გატეხა უნდა და გავით და ამიტომ ცოლი დამწიბო. სამაგებოდ გავითა და უნდა ვადასტოვოს ასი ათასი გრიგანქა სტერლინგი, ანუ ერთი მილიონი მანეთი ჩემ სასარგებლოდო.

— ირლანდიის ერის თემში, სახელდობრ ფლკარაკში, ძალიან დამწიბრებულია საქმე ფეროტიკა და ლენდლორდებ შორის, ჯარიც-კი გაუგზავნიათ ფერმერების დასამშვიდებლად. პოლიციას და ჯარს ფერმერები ვაუფლებენ იმ ფერმერებმა, მაგრამ აქ აბრალდებურებს ყველა ძალადობით და დ.

ქერიათ თავიანთი ფერმები, შემდეგ ფერმერები ისევ ვაუფლებენით და 12 კაცი შეუტყრიათ. მფერობილინი დეარის ციხეში წაუყვანილან დასახეობრივობა. გზაზე ხალხი შეგრივოდა დიდის თანგებობით მიკვებებია შეგრივობით.

გერმანიის მთავრობა, როგორც იმის, აღარ აპირებს იმ კანონ-პროექტის წარდგენას, რომლითაც უნდა დაიწყო შეუზღუდავ თავისუფლება კრებისა და მწერლობისა. უფრო აღ პრუსიის მთავრობას ამ საქმეში წინააღმდეგობა გაუწია არა მარტო ლიბერალთა დასმა, არამედ გერმანიის წერილობა სამეფოებმაცო.

— გრავ ჰერბერტ ბისმარკის ყოფნას ინგლისში სწავლით მოჰყვა, რომ ვითარი გერმანია და ინგლისი მოიგუნდნენ პირად ერთმანეთში გარეშე პოლიტიკის შესახებო, ამ მორიგეობის ძალით, თუ ენციკლოპა გერმანიას ომი შეეძინება საფრანგეთთან, ინგლისი ელდებულთი ექმნება და იცავს გერმანიის კლიონობით. ხოლო გერმანია თავის მართი ტერიტორიას დაეხმაროს ინგლისს, თუ ენციკლოპა რუსეთმა ინგლისისკენ გაიწია და ეს ვაეცევა საშიში შეიქმნა ინგლისისათვისო.

ამსტრინ-მენბრინა. ამ ორ-თავიანს სახელმწიფოთა, საცა ამის წინად იმობდა ვაი-ფაგლანი ასევე ახლობა სამხედრო კანონ-პროექტმა, ჯარები სოლივიანებისა უფრო მეტი ყოვიდა, ვიდრე აესტრიელი გერმანელებისა და ენციკლიებისა ერთად. მაგალითად, სამხედრო სტატისტიკად მხანს, რომ გერმანელები ყოვიდნენ სულ 272,230 კაცი, ენციკლიები-კი 127,834, სულ 399,464 კაცი, ხოლო სოლივიანები ყოვიდნენ 430,000 კაცი. ამ სოლივიანების რიცხვი არაინ ჩათვლილი, რასაკვირველია, ყველა აესტრიელი სოლივიანთა ტომისანი: ჩეხები, ხორვატები, სერბები, პოლშელები, გალიციის რუსები, რუმინები და სლოვაენები. ამათ გარდა ჩათვლილია მთი შორის არა — სოლივიანთა ტომისა აესტრიის იტალიონი ჯარისკაცი, რიცხვით 15,669.

ნიშალინი. იტალიის მთავრობის დიდგანდელი პოლიტიკა თითი იტალიელებსაც არ მოსწონთ. მეტადე ამ ბოლოს დროს ვაუფლებილდნენ კრისისს, ამ ოდესმე დიდს რევილიოტიონერსა და დემოკრატს, ებლა ასე გატაცებულს ბისმარკითა და რიხისანი პოლიტიკით. მოხუცს კრისისს გლადსტონი რენეგატს უწოდებს და უყვირს, რად ვაუფლებს ამ ცაცმა თავისი წინანდელის გზასო. მართლაც და ამისთანა ნორჩისა და ჯერ ღარიბის ქვეყნისათვის რიხისანი პოლიტიკა დიდ და მხარბობლებო. რაც ძალიან ნე აქვს ქვეყნისა, სულ სახელმწიფო ხარჯს უნდება, ჯარის შეიოფ-იარაღებს, სინაგოგითა აგებებს და მოწყობას, ამაშეთი ლაშქრობას. ქვეყნამ ამის გარე მძილე ვალდებულებულია. სწავლა-განათლება ტატიტი მისი წინ, მწერლობა იხვერება, შეიქმნება სუსტად ისხვს ფრთებს. არამც თუ სამეცნიერო მწერლობა და მოღვაწეობა, არამედ ბელეტრისტიკა, რომანების წერა-კრეა საქმოდ არ აჯობლებენ იტალიაში მწერლობა. ისევ ვაუფლებთ ბეკლად უფრო სახეობა ი. უცეთისის რომანების მწერალი-ქალი

მიტოლდა სერაო იტლებული შეიქნა ამის გამო საკუთარი ვაზეთი დეარისებინა ნევალობა, როცა მისი ითივდა კოლოდ ქონალისის. ვაზეთში მუშაობამ შეეძოკლა თავისუფალი დრო ნიციების მწერალს და ებლა ავერ ორი წელიწადი აღაზარევი სასულიეროდო. ნაწერი აღარ უშუქებია ჩეგნის მწერლობისათვისო, იმინიან იტალიელები. თუ ასეთს მიგომარებომაში არაინ რომანების მწერლობა, მეწერიების მოყვარეობა უფრო უარესს ყოფაში იხეოვებინა. ბევრი პროფესორია, რომ ოთხობისა და ასს თუმანზე მეტს ეწერ იღებს წელიწადში ჯამაგირსო. სახელმწიფოსა და მიმდღს ეგვრანაში ვანიტეზულს სწავლულს, შესანიშნავს ფისიხარის ლომბარდოს, ვიდრე თავისი თხზულებას დასწერდა: „გენიოსობა და მკუცა-შეშლილობა“, მხოლოდ სასაქო თემანი ჯამაგირი ჰქონდა წელიწადში უნივერსიტეტის პრაფესორობისათვისო.

წერილი ამებო

საზრუთის შაქს ნასრ-ედინს, რომელიც ეკოპისაქენ უნდა გაეშუხაროს, ჰარაქმა მიეღიან იქნისის ნსყავრმა სხდვის სტალითი. სზრუთის შაქი თითქმის ერთად-ერთი გეოგრაფიისანი, რომელიც ოფიციალურად დაქსრება ზარაქის მსოფლიო გამოყენებას. ამის გამო ჰარაქმა განსაკუთრებულ მსახურს ატეხს თურქში, რათა სზრუთის შარაქს შეესაღოს დაიას ამით დაუქსრდეს. შაქის პეტეკსეგვლად დაღს დაქსრსაქს და გაცხადებენ ედისის სასახლას და „Hotel de Ville“-ში. აქვას აგრეთვე ალაქუმი ვართა, რადგან ჰარაქმა მთავრობას-სსკუთარს სასახლე არ აქვს, ამის გამო შაქისათვის ჰარაქის შეგულის დაღვას უნდა დაიქნაფონ სასახლე, გამოაყენის სახლო.

— 30 ჰარაქს გამსეტრანში, ჰრეზიანტის-გარმისისს განკუთვლებს-მეგრ, იღუნსსაქსელებს თურქში ასის წლდის მსწერულებს მას შედგენ, რაც გამსეტრანის მთავრობა შესდგას და წესდს. სახსა შეგარებას ეკვდესაქს, რათა მაღლობა გადაუხადოს უფსადე კურთსეკვას, მინიჭებულას თავისუფლებას და ქვეყნის მშეკობა-ახანობისათვის. შედგენ უნდა გაცხადოს საყვარეობა ახლო, რომელიც-კი მომდისეკი ყოვიდა აქირებას, ან ეწინააღმდეგება. ეს ახლო გამართული ენება ნიუ-იორკის საზარეოთეატროს. ბალხედ დაქსრებას ჰრეზიანტის-გარმისისს, რაც-მეწილესეკი ბორტონი, გამსეტრანის მთავრობას წარმომადგენლებად ყველა შტატის-გუბერნატორებს, ასე რომ სულ 7,000—10,000 სრულად სხდამს უნდა მოაყაროს თანა. ბალხათავის 100,000 დოლარა გადადებულა, ეკვეის დროს 32 წელიად ქალა და კრე გადაღოს თანამსეკეს და ეს მოათამშენა შინამამაჯანია იმქნიე-ას იმ მოგვეკეთა, რომელიც, შეერ-თუხედ შტატებისა განათავსებულებს დროს, ამ ასის წადის წინად, გამართულს ბალხე მსწერებათ.

— იტალიაში, ამ მსწერებეკვლებს სემპობდოში, ასე ჩქარად და სრულად იყავისანი მოღვაწეობა მსწერს-სეკი ვინარს გაუწევენ თურქში. მაგალითობრ, მტკრეა ვაოსტონ დემონსტრაციტორი, რომელიც ამ უამდე ქადაგებს სან-გარდოში, კონსტანსოპოლის-ზედა, ყოველს წუთს 190—200 სიტყვას წამოსთავის, ასე რომ ამ საქმეში მსწერეა ვაოსტონის მსწერობის განხორციელების მიზნისკენ დასწავლად, რომელიც, რათა შეა რიცხვითა, ყოველს წუთს 150 სიტყვას წამოსთავის. საკვარეული კიდევ ეს არის, რომ გრამატიკის წამოსთავისა შეგარება 25% გამოეკლავით და სიტყვას არა დაუშავებოდნენ. აგოსტინი-კი ასე დახარავოს თურქში, რომ იმის წამოსთავისა ქაქს ერთს სიტყვას კერ გამოიკლავით. ვადასც გამოიხარება შინა, რომ მოღვაწეობა მსწერს ყოველ საათს 12,000 სიტყვას ამბობს, და ამ სიტყვებს დაწერას ძლიან სულ-მსწერა და მსწერე მწერალე-კი რაც საათს მოუწედა-ბო.

— გერმანიის მოსუც პოეტს, შიარ-გემსელს უშუქისანი და ღმრთობისათვის, ფრადრას ბოდენშტედტს, დაუწერა და ბერდინი უნდა გამოისცეს თურქში ორი თემანი ჯამაგირი ჰქონდა წელიწადში უნივერსიტეტის პრაფესორობისათვისო.

— ჰარაქმა ამის წინად გარდაიცვალა მსწერეა მსწერისა, რომელიც შეტყდა ღამისათვის დასტყდა ყოველდ უშუქ-წილად და იღებდა ჰარაქის მსწერებს-ამ ოჯახის მსწერობისათვის და ტრანა-ადე-გრა ეკოპისათვის და სხდვის ოფილი 50,000 მანათა ზედათი.

გასართობი

ამის წინად ლაბარეკი ჩამოყვანილ პირველ დღის ხუმრობის შესახებ. აი ედევ ერთი მაგალითი 1 პირიანი ხუმრობისა, რომელიც მიღებულბუნის გერმანელებს ჩაუდგინია ამ წელს: ვაერეველი ამხანაგი ამ გერმანელებს დღე-ღამე ვადასტოვოს მსწერისათვის წერილს და ფულს. გუგებს ეს ამბავი ამხანაგებმა, შეხანდეს ვადასტოვებს ფისიხარის და ზრად სტალილად დაღვადეს. ყმანებლმა ცაცმა მოკრა ოჯახი, ვაეხარად, ვაედა და მსწერე დისტრია და წარადგინა მსწერეს ფულს მისაღებად. წარმოადგინო იმის გოცემა: მოხელე უმსახურე თურქში, რომ ეს უმსახურე ფული და უნდა და-პატრონობისად ექმნება, ვაერეკე ფულის უწყე-მის შედგენეული! და ბარალეც მამსწერე პოლიტიკი მოიწეეს და ახლოგზად ცვი და-პატრონობს. ამას შედგენ ყმანებლის ცაცმა ჩე-ნება მამართლებს და საპატრონობა გაცხადეს-ნეს. მთელი დღე საბარეკო კაცი სულ უარა დიდად დაწვედებულ იყო. მხოლოდ ბოლოს მოეღიან მოსტეხისანი ჰარაქმელებთან და გერმანელებს, რომ ჩვენ გუგებრე ამხანაგს პირველ აპრილის გლო.

გურფერი შილია ხუმრობა, ვანა, მისეხველო, თუ შენც იტყვი?..

—*
აი ამ მორე ამხანაგს ხუმრობისა არა ატყვი-არა, თუმცა-კი პირველად, ხუმრობის წოდებულზე უფრო სასულიერო და ღმობის მიმდგომელი.

გარაშეს ახლო, ერთს სამხარეო ქალაქში, მშეკობიანად სტეოგუნდნენ ერთი ექმნი და ერთიც ავათიანის პატრონი ცოლითაიყო. ექმნიამ ძლიან მოუწერა ავათიანის პატრონის ცოლი და ამ დღე-ღამეც თავის მხრივ სრული თანხობა და სრული განცხად ექმნის ცოლიდა ვინანდის, თუ ექმნი მო-ახრეს ამას როგორცო, დაიწეეს მთავი-ქმნი და ექმნიამს ბოლოდაცეცა. მთავიანე თავის მხრივ სიამოვნებით დახანდა ცოლი დაგობი ექმნიამს-მთავის, ხოლო იმ პირ-რობითა, რომ შენი დახვედელი ცოლი, რომელიც ძლიან მომწონს, მე დამაიყო. ახლო ექმნის ცოლი და დროამ დასაყო-ლილებულია. ამ მხრივც გარდაც სწეეს ექმ-ნის ცოლამ თავისი ქმრის უსამოვნება არ მიიღებდა და მთავიანეს ცოლად ყოფნა ირ-ჩია სულ ამართობას.

დაიწეეს ექმნიამ და მთავიანეც განკურ-ნინებისათვის მზადება, ატყვი ექმნი, იყო ე-ნენ, ავერი იზრად-მოკლეს და სწეეს დამო-მოყვანეს კიდევ. რაგონი დიპლოტრანა მს-ტრისანი მშეკობიანდნენ, ანობო! ადე-კი დაღე მიიღეს ნება-როცა განკურნებისა და

მიმოსვლა რეინის გზის

ბათუმს და ტყვილის შუა

Table with columns for station names (სტანცია) and train types (ტყვილი, მატარებელი, სურამი, სპეციალური). It lists various stations like Tbilisi, Batumi, and intermediate stops with corresponding train numbers and times.

ქუთაისიდან გადის რიონს შუადღის 12 საათს და 7 წამზედ და სალამოზედ 5 საათს და 50 წამზედ.

რიახიდან ქუთაისს მიდის ნაშუადღის 1 საათს და 12 წამზედ და სალამოს 6 საათს და 5 წამზედ.

Table titled 'ტყვილისა და სურამს შუა' showing train schedules between Tbilisi and Surami, including station names and times.

ბანსხადეზანი

სიჭამიუკის ცოლზეა ფრად კარგი და გამოსაყენებელი წყნია იმითვის, ვინც დასხუდელად და დაავადებულთა ინანიზიშია და ამავემეულის ცნოვებით.

თხზ. დ-რის ლონჩინსიხა. რუსულად გამოგეგმულია დ-რ ტყვილის მიერ. ფასი ერთი მანათი.

დამბეჭდ და ისეიდება ჩარეგანის მადეზანში. როგორც ოქენი. ფასი 15 კაპ.

ეგვა და გარდა ამის ახლად შექმნილი წიგნები: ქართული გრამატიკა, შუა მან. კაპ. 45. კნახაძე არ. ჭითათულებს სხვა. ,, 40. საბა-სულბან ოზრელიანის ლექსიკონი, ალექსანდრე ებსიკოზისაის გამიც. ,, 3. კრებული არითმეტიკული ამონებრისა, რ. ყაჯანაშვილისა ,, 40. ანბანი კანეხე საყერი, გ. ტატიშვილისა ,, 20. დღითი ასლანიშვილი-ჯანდიერი, ა. ფურცელაძის ,, 10. ქალაქი პილავისა, ნ. ხიკოლაძის ,, 40. სახანაღწელი, ნ. ხიკოლაძის ,, 1. საუბრეთი კოცნა, გიორგი წერეთლისა, შიორე გამიფისა, შ. ჭავჭავაძის ,, 20. გუგულისა მოგზაურობა ,, 50.

საკომლიტიმო და სალიბრატორიო გაზთი

„ივერია“ 1889 წ. 1-ს ინფრინდამ გამოვა ეთველ-დეე გარდა იმ დეეებისა, რომელნიც ზედ მისდევნ კვირა-სქემებს.

Table with columns for days of the week and corresponding numbers for the 'Iveria' newspaper subscription schedule.

სახლარ-გარეთ დამატებული ვიტირება 17 მან. შიორის წლით. სოლოის მასწავლებელი „ივერია“ შიორის წლით დღიშობისა 8 მან.

ტყვილისა გარედ მისვლათი უნდა დააბაროს გაზთი შეიღვეთისა დრუკით: Тифлис. Въ редакциѣ газеты „ИВЕРІЯ“.

თუ ტყვილისა დაცვეთილი გაზთი ტყვილისა გარეშე არცხე ზედ შესვლით ეინმე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანათი; სხვა ყოველისა არცხის შეცვლაზე—40 კაპ.

თუ თიფის განმეღობაში დაიკეთა ეინმე გაზთი არა შიორის წლით, იმას მხოლოდ შეიღვეთის თიფის პირველ დღიშობისა დეეგზანებდა, განსხადებანი შიორებანი გაზთის რედაქციაში.

შასი ბანსხადეზანს დამბეჭდისთი: ა) შიორსე გეგრდსე დითთიფრ სურამიანა 8 კაპ., პარეფსე—16 კაპ. ბ) სრულე უგანსეხედი გეგრდა 30 მანათი, მხოლოდ პირველი გეგრდა—60 მანათი. რიქსე სტრატეგისა გამიანგარაშებს იმის გეგლბასე, რამდენს ადგელსე დამბეჭდ 25 ასო გაზეთის ტექსტისა.

ხელ-ნაწერი და სხვაგვითი დანიშნული წერილები (კორესპონდენტებისა) რედაქციის სანაღობად უნდა გამოგზავნოს. მიღებული ხელ-ნაწერები, ანუ სხვაგვითი წერილები, თუ სხარობა შიორებო, ან შემოკლებული, ან შესწორებული იქნება, არ-დასახედეს ხელ-ნაწერებს, თუ ერთს თიფის განმეღობაში პტრონებდა არ მოიციონეს, შიორ რედაქციის ვეღარ მოსწორებ.

არა-განს მიწერ-მოწერას არ დასახეწათ ხელ-ნაწერებისა და წერილებისა შესახებ რეაგნება არა განსრულბას.

პირდამირ მიღობარაგებისათვის რედაქცია თავისუფლ იქნება ეთველ დდეე, კვირა-სქემის გარდა, პირველ საათიშამ სამს საათამდე და სადამობით 7-დამ 8 საათამდე.

რედაქცია იმყოფება: ფრეილინის ქუჩაზე, ბასტამიოვის სახლში, № 5.

დედა ენა და ბუნების კარი

სხლად დაბეჭდილი „წერა-კითხვის სასოვადეობის“ მიერ ისეიდება

„სასოვადეობისა“ კანცელარიაში.

ბუნების კარი უცვლელად არის დაბეჭდილი, დედა-ენა-კი შიორ-ლილი და შიორბაშული ახალი მოთხრობებით, ლექსებით და სურათებით შასი უწინდელია, ესე იგი „დედა-ენა“ ღირს ეგვისა შაურს (30 კაპ.), ბუნების კარი—თხრობითა შაურს (75 კაპ.).

ინიც ერთბაშად ნად ფულზე იყლის ოც და-თი ცაღს დედა-ენისს, თითო წიგნი დავთობა ხაში შაურსად (25 კაპ.); ინიც იყლის ათ ცაღს ბუნების კარისს ნაღსავე ფულზე, თითო წიგნი დავთობა თითხმებ შაურსად (70 კაპ.), ინიც ოც-და-თი ცაღს, —თამებ შაურსად (65 კაპ.), ინიც სხსს და მესტა, —სამ ბაშაურ (60 კაპ.).

ინიც მსურს ეღწაში ჩასმული წიგნი იყლის, თითო წიგნზე კიდე სამი შაურსი უნდა დავთობას.

ინიც ტყვილის გარეშე წიგნს დაბარებს, გას-გზანა ხარჯი თითომ მიედევლბა უნდა იყროსი.

მიედევლბება ამ ადრესით უნდა მომართონ კანცელარია: Тифлис. Въ канцелярію Общества грамотности, Дворцовая ул., домъ Зем. Банка, №№ 109 და 110.

ახალი ქორწინებისა და 17 მარტს, მკავთიანს დაბადების დღეს; ერთს და იმავე მმალსაში ორივემ დევიარი დაიწერეს. ენდა ეს ორივე ოჯახი მხოლოდ შვილობიანად სტანდარტს და ექშიმ დასახლდა თურმე მკავთიანს სახლში, ზემო სარაველიში, რომლის ქვემოდაც მკავთიანს სტანდარტს ენიშნის პირველ კოლიფორთი, ქორწინების მეორე დღეს მხოლოდ შესცვალეს ექშიმ და მკავთიანს კოლეგისა და საუკეთესო მეზობლები შექმნენ ერთმანეთისა.

დეგეშა

19 აპრილი

პმბარპურში, გამოცხადებულია სა-ელმწიფო საბჭოს დადგენილობა, რომ უსკოლებს, რომლებიც მე-ეცდრობით მიიღებენ მამულებს რუსეთში, ბაჟი უნდა გადახდესთ, როგორც რუსეთის ქვეშევრდამებს.

სენატის პირველ დეპარტამენტის ობერ-პროკურორის ევრეინოვის დანიშნვა გზათა მინისტრის ამხანაგად ოფიციალურად მტკიცდება.

„Новое Время“ გაუწყვეტს, რომ რეინის გზათა უფროსის თანამდებობა უქმდება.

გუშინ პეტერბურგს მოვიდა სერბიის მიტროპოლიტი მიხეილი.

სტოკოლში

მეორე პალატამ დაადგინა მოსთხოვოს მართებლობის ისეთი კანონ-პროექტი, რომლითაც აღკრახლული უნდა იქნას მარგარიტის კეთება და უსკოთილგან შემოტანა.

მინა. გუშინ ენისა და პრაგის არხების კობასია თანადანსრებით დაიწყო კოთალიკეთა კრება, რომელზედაც დედასწრენ ნუსცი გლობიტრე, თითქმის ყველა ავსტრიელი ეპისკოპოზი და დიდ-კაცობის წარმომადგენელი. კრების თავმჯდომარეობა იარჩიეს გრაფი ზლომე, კრებამ დადგინა გავრეზანოს პაპს მილოციის დეგეშა; ამ დეგეშაში კრება აცხადებს შემდეგს: იგი თანახმა არ არის იმისა, რომ პაპს ჩამოართვოს ტერიტორიული უფლება და კრებას სურსთ, რომ პაპს მიენიკოს ხელმწიფოთა უფლებო.

შტროსმაიერმა და სემბრატეიმა გამოგზავნეს მილოციის დეგეშები.

პეტერბურგის ბირეა, 18 აპრილი

Table with columns for various items and their prices, including items like 'სეო-მანათიანი ოქრო', 'ტამბურის გუნდები', etc.

დევ. ძეგ. Тифлисъ 19-го Апрѣля 1889 года. სტამბა გ. გ. მესხისა, (Тягография Е. Г. Месхи). на Фрейлинской - улном. Т. Д. З. Банка. რედაქტორ-გამომცემელი ილია შავაშაძე